

Autisme Spectrum Stoornis (ASS)

Autisme is een stoornis in de hersenen en komt meer bij de mannelijke dan bij de vrouwelijke bevolkingsgroep. Iemand met autisme verwerkt informatie anders in vergelijking met mensen zonder autisme. Wanneer men een partner, kind, ouder of iemand anders in de omgeving heeft met autisme, is de communicatie met diegene meestal wat meer ingewikkeld. De omgeving van iemand met autisme kan vaak wel wat hulp gebruiken om te leren hoe men het beste met zo iemand om kan gaan. Vaak wordt gezegd dat iemand met autisme alle prikkels veel intensiever beleeft. Zo komen geluiden, beelden en geuren veel sterker binnen, wat maakt dat het veel meer energie kost om dit ook allemaal te verwerken.

Ontwikkelingsstoornis

Autisme is een ontwikkelingsstoornis. We praten over een spectrum, d.w.z. dat autisme in verschillende uitingsvormen en graden aanwezig kan zijn. Autisme is vanaf de geboorte aanwezig en beïnvloedt de ontwikkeling van de mens vanaf het begin. Het is niet gezegd dat er ook gelijk problemen aanwezig moeten zijn. Bij kinderen speelt vaak het 'anders zijn' een rol voor de hulpvraag. Soms wordt het autisme pas duidelijk op school of tijdens de puberteit en nog later tijdens de volwassenheid. Kernmerken voor alle mensen met autisme is de moeite die zij ervaren in de sociale interactie en de sociale communicatie. Deze mensen melden zich dan vaak met klachten wanneer het hen niet lukt om te gaan met een nieuwe situatie of het nu op sociaal terrein of professioneel terrein is. Klachten draaien vaak om zich onhandig voelen in sociale situaties of moeite hebben om sociale contacten aan te gaan en onderhouden. De theory of mind (ToM) speelt in deze samenhang een belangrijke rol. ToM geeft weer hoe goed het iemand lukt om zich in te leven in de gedachten, gevoelens, ideeën en bedoelingen van andere mensen. Deze empathie zorgt ervoor dat wij kunnen communiceren met anderen. Zo leiden we in een gesprek vaak al veel af uit gezinsuitdrukkingen, de zogenaamde non-verbale communicatie. Mensen met een autisme vinden dit vaak erg lastig en ervaren daarom soms moeilijkheden in sociale situaties.

Een ander begrip in de samenhang met Autisme is de centrale coherentie. Hierbij gaat het om het vermogen om binnenkomende informatie globaal en binnen een context te verwerken. Wanneer we een kamer binnenkomen dan zien we vaak de globale dingen, zoals de bank, stoelen, een mooi schilderij, maar uiteindelijk voegen we dat automatisch samen als het concept 'woonkamer'. Bij mensen met autisme verloopt dit wat lastiger. Wanneer zij een woonkamer binnenkomen krijgen zij erg veel prikkels. Het lukt hen echter vaak niet om alles wat ze zien globaal te verwerken en samen te voegen. Vaak zien mensen met autisme heel veel details, maar moeten zij moeite doen om deze samen te voegen tot het concept 'woonkamer'.

Een laatste centrale begrip bij Autisme is het begrip 'executief functioneren'. Hieronder worden hogere hersenfuncties verstaan zoals het stap-voor-stap plannen of de controle van impulsen. Bij mensen met autisme is de kans groter dat dit proces verstoord is. Er is daardoor veel behoefte aan structuur, omdat zij het lastig vinden deze structuur zelf aan te brengen.

Hulpverlening

Vaak zijn er wat behandeltrajecten noodzakelijk die meet tijd en energie vragen. In de BGGZ is deze mogelijk vaak niet gegeven. Daarom kan in BGGZ alleen beperkte hulpverlening gerealiseerd worden. Er bestaat geen behandeling of medicatie om autisme te 'genezen'. Een psycholoog kan u wel helpen om beter met uw autisme te leren omgaan en mogelijk ook te leren leven. Ook bestaat de mogelijkheid voor een sociale vaardigheidstraining ook via eHealth modules. Juist omdat sociale contacten vaak moeizaam verlopen, kan het erg nuttig zijn om hiermee te oefenen.

Verder is er een tranig voor ToM en deze is bedoelt om mensen met autisme bewust te maken van de gevoelens, intenties en gedachten van anderen en hoe zij deze kunnen herkennen en gebruiken.

Psycho-educatie

Vaak is er ook een probleem rondom autisme omdat mensen niet goed weten wat het betekent dat ze autisme hebben, of dat hun kind autisme heeft. Door hier goede voorlichting over te geven, neemt de negatieve lading van het woord 'autisme' af.